

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Consideratio de linguæ custodia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

Pro secunda Die.

CONSIDERATIO

DE LINGVÆ CUSTODIA.

Punctum I.

Examina te quomodo artem loquendi didiceris, quæ in tribus maximè consistit. 1. Ut parùm loquamur. Itaque Examina te, an suo tempore silentium accuratè observes: an non de te tuisque rebus sine necessitate aut fructu loquaris, adeoque negligas sapientis consilium. Eccl. 32. datur: Adolescens loquere in tua causa vix? an non in quotidianis colloquiis plus æquò garrias, iterum immemor instructionis à sapiente datæ, eodem loco. In medio Magnatorum (quales ob virtutem meritò credis esse Fratres tuos) non præsumas, & ubi sunt senes, non multùm loquaris, sed potius audi, & tace, & pro reverentia accedet tibi bona gratia.

II. Ut consideratè loquamur, & os sicut oculos aperiamus. Itaque examina te, an faciliè & libenter de rebus ad te non pertinentibus (puta ijs, quæ à secularibus geruntur, quæ in bello fiunt) loquaris, an jocos facetiâque parùm religiofas in colloquio usurpes? an verba mendacia, vel certè amphibologica absque justa causa proferas.

III. Ut charitativè loquamur. Itaque examina te, an de Superioribus tuis aut etiam alijs hominibus faciliè murmures? an aliorum famæ detrahere soleas? an mordacibus aut acerbioribus verbis ullum ex Fratribus tuis, aliisve lædere nonnunquam audeas?

Punctum II.

Perpende motiva ad hanc artem addiscendam. Primum est, quia hæc ars Religiosis quasi propria est, teste S. Jacobo: c. 1. si quis putat se Religiosum esse, non refranans linguam suam, hujus vana est Religio.

Secundum est, Quia hæc ars est quasi firmissimus murus, defendens hominem à multiplici peccato, quod, teste sapiente prov. 10. in multiloquio non deerit, hinc idem prov.

Pp 2

25. dixit

25. dixit: sicut urbs potens, & absque murorum ambitu, ita vir, qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum.

Tertium est, Quia optimum est medium ad perfectionem consequendam. Hinc Arsenio petenti ostendi viam ad salutem, cælitus vox allapsa dixit: Fuge, tace, quiesce, & laborabis. Unde meritò S. Jacobus c. 3. dixit: si quis in sermone non labitur, hic perfectus est vir.

Quartum est, Quia verbum dulce multiplicat amicos, Eccl. 6. Deum scilicet & homines; Et favus mellis compulsa verba, prov. 16. singularem suavitatem Deo, proximo, & sibi causantia.

Quintum est, Quia lingua Sacerdotis Religiosi Deo consecrata est, ad laudandum scilicet eum, per officium dominum, & conciones; & eundem per modum rhedæ in honorem quotidianum transvehendum. An ergo piaculum gaudere duces, calicem, aut Ciborium Deo consecratum ad profanos usus adhibere, & non magis vereberis lingua Deo tot tamque titulis ponderosis sacratâ ad ipsius offensam, & nosque ac ludicros sermones proferendos abuti?

Punctum III.

Inquire media ad hanc artem addiscendam.

Primum est, silentium accuratè servare. Hinc Pythagoras quinque annorum silentium discipulis suis imposuit, ut hanc artem discerent; Et meritò, quia nemo severè loquitur, nisi qui libenter taceat, teste Thom. de Kemp. l. 1. c. 20.

II. Est, firmum facere decretum, nunquam de se aliquid laudabile, nunquam de alijs aliquid reprehensibile proferendi.

Tertium est, non esse citatum in lingua, juxta consilium S. Spiritus Eccl. 4. Itaque juxta ejusdem monitum c. 20. Aurum tuum & argentum conflagra (id est, omnes vires tuas congrega) & verbis tuis facito stateram, & franos os tuum rectos, & attende, ne labaris in lingua tua. Hinc S. Augustinus suavitè, ut omne verbum prius veniat ad limam, & ad linguam, seu, ut Germani dicunt, *Wäg/ che du magst*. S. Paulus c. 4. ad Coloss. hortatur, ut sermo noster sit sicut conditus; ô quàm cautè salem aspergimus!

Quartum est, ita loqui, ac si tota Civitas, aut locus, in quo

quo habitas, audiret, aut certe sermo tuus typo publico esset vulgatus; an non enim saltem Deus audit, qui pluris à te estimari debet, quàm omnes homines, & Angeli? An non ille in medio tui & illius, qui loquitur, consistit, repetitque suum illud; quos confertis sermones ad invicem?

Quintum est, dare operam, ut proficias in Spiritu, tunc enim in te locum habebit illud Eccl. 6. bonus homo de bono Thesauro cordis profert bonum; Ex abundantia enim cordis os loquitur. Item illud Ecclesiæ; Repleti sunt Spiritu Sancto, & ceperunt loqui magnalia Dei.

Sextum est, tollere radicem, quæ garrulitatis, & omnium vitiorum inde ortorum causa est. Hanc autem radicem indicat Thomas Kemp. l. 1. c. 10. dum ait; ideò tam libenter loquimur, quia per mutuas locutiones ab invicem consolari quærimus, & cor diversis cogitationibus fatigatum optamus relevari. Et multùm libenter de his, quæ multùm diligimus, vel cupimus, vel quæ nobis contraria sentimus, libet loqui, & cogitare. Ita ille. Stude ergo, nihil aliud quærere, & amare, nisi Deum, & S. Beneplacitum ejus, & totam garrulitatis, & filiarum ejus originem sustulisti.

Pro secunda Die.

MEDITATIO III.

DE ÆTERNITATE.

Punctum I.

Considera I. Quid sit æternitas; videlicet tempus sine termino, cujus diuturnitatem, ut vel obscure intelligas, finge membranarum magnitudine celo similem, numerisque novenarijs impletam; finge quoque ex altera parte post elapsos tot annos, quot illis numeris novenarijs comprehendantur, unicam guttulam maris, & hoc exhausto arenam unicam, & his etiam ablatis unicum folium arboris tolli aut annihilari; quantum spatium non interea intercessurum arbitraris, dum vel unica guttula auferenda esset, quid ergo senties de tempore, quod interea labetur, dum omnes guttule maris, arenulæ terræ, foliæque arborum (adde si placet, etiam atomos aëris) auferrentur?

Pp 3

Confide-